

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompai Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.
Várm. körjegyzőknek és tanítóknak egy évre 6 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni szíveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

A lipcsei csata évfordulóján.

(H. G.) A lipcsei csata évfordulóját joggal ünnepli Németország: azon a napon lett az apró államocskákra tördelt német népből német nemzet.

Magyarország és Ausztria hadserege is joggal ünnepel, mert a magyar és osztrák ezredeknek jelentékeny része volt a lipcsei diadal kivívásában. A diadal mindig dicsfényt von a hadsereg zászlója köré.

De legigazibb öröme ezen a napon Oroszországnak van, mert a lipcsei csatában lépett oda Oroszország kimozdíthatatlanul Európa politikai színpadjára.

A lipcsei csatában a magyar és osztrák csapatok vezére, Schwarzenberg herceg parancsolt, a német csapatok lelkesedtek, de a legigazibb győztesek az oroszok lettek. Napoleon bukása legázolta Franciaországot s Európa nyakára ültette az orosz.

Értem még a németeknek ünnepi kedvét, de a miénket sehogy sem értem.

A lipcsei csata előtt a francia császárság hatalma valóban egyszerűen kitörölte a politikából az európai egyensúly fogalmát. Francia birtok volt Olaszországnak egyharmada Rómával együtt, Németországnak a Rajna balpartján lévő egész területe, a jobboldalon Hannover, Hamburg és a Hansa városok; francia birtok volt Hollandia, Belgium, Magyarországból a Száván tuli rész Dalmáciával, Ausztriából Krajna és Isztria. Majdnem hűbéri kapcsok fűzték a francia császársághoz az olasz félsziget másik kétharmadát, a rajnai szövetségben Németország javarészét. Olyan példátlan tulsulya volt ez a francia hatalomnak, amiről két évtizeddel előbb álmodni sem mert senki. Mind összeomlott most százszázévtizede s most látjuk, hogy mégis kár volt akkor erőszakosan lerombolni a francia zseniálitásnak ezt a roppant alkotását.

A természetes fejlődés, a népek öntudatra ébredése, ugys visszazoritotta volna a francia áradatot a maga rendes medrébe. Sem Rómát, sem a magyar tengerpartot, sem a német lakosságú területet Franciaország soká meg nem tarthatta volna; mindezeket csak Napoleon lángelméje szoríthatta a francia állam testéhez. Utána ezek a területek önkényt elváltak volna a francia császárságtól. De megmaradt volna Napoleonnak egy, európai és egyetemes emberi szempontból legfontosabb alkotása: a varsói nagyhercegség, az új életre hívott lengyel állam, mint Európa bástyája Oroszország ellen. Egy talán a mi szabadságharcunk sem lett volna oly gyászos kimenetelű!

Nekünk kevesebb okunk van örülni a lipcsei győzelmén, mint amennyi okunk van sajnálni a lengyel állam végleges összeomlását.

Nagy fény mellett rendszerint nagy az árnyék is. Napoleon nagyságára is sok árnyék borul. Erőszakoskodása valószínűleg vakon ragadta a bukás felé. Durvasága felháborító volt. Önzése páratlan. S a hogy családja tehetségtelen és hiu tagjainak koronákat osztogatott, az egyenesen nevetséges volt. Kiontott embervér annyi tapad a kezéhez, mint talán senkiéhez. De háboruiba legtöbbször ellentelét kényszerítették bele, a romokon tudott építeni, a francia forradalom szörnyüségének ő vetett véget, az igazi tehetséget tisztelni tudta, hazáját szerette s mikor Európa élére helyezte a hadi szerencse, egyedül ő ismerte fel kortársai közül a veszélyt, mely az európai kulturát Oroszország felől fenyegeti.

Odaállította gátnak az új lengyel államot, a varsói nagyhercegséget s ezzel legalább részben helyrehozta azt a bünt és politikai hibát, melyet Európa a lengyel nemzet ellen elkövetett.

Mindez összeomlott Lipcsénél; nemcsak a mi természetellenesen nagy volt

a francia hatalomban, hanem ami jótettél Európa érdekében Napoleon alkotott, az is sirba került. Lipcsétől származik Franciaország dekadenciája és az orosz hatalom nyomasztó tulsulya. Cserének mindenesetre rossz. Ez azonban csak politikai gondolat, melyet elnyomni lehetetlen. Az évforduló sok mást is eszébe juttathat az embernek: a földi hatalmak gyengeségét, a földi nagyság végeességét, a szerencse forgandóságát és az el nem maradó igazságszolgáltatást. Lipcsénél rettentően lakott Napoleon; ezen a napon indult meg a császári trón lépcsőin lefelé — Szent Ilona felé. Méltán ünnepelnek azok utódai, akik az óriást legyőzték; de az ünneplők fölött ma is ott lebeg egy név, amely bukásában is nagy maradt, mely holta után is csodálatot kelt maga iránt: *Napoleoné*.

A népek csatájának évfordulóján a népek ünnepelnek; de minél fényesebb az ünnep, minél ujjongóbb a diadalmámor, mintha csak annál magasabbra emelné a legyőzött császárt: *Napoleont*.

Városi közgyűlés.

Rimaszombat város képviselőtestülete f. hó 13 án dr. Kovács László polgármester elnöklésével közgyűlést tartott, melyen a tisztviselőkön kívül jelen voltak: *Baksay József, Bodor István, dr. Baksay Dezső, Benyo Béla, Benyo László, Czinke István, Cseh János, Fekete Pál, Jaczkó Pál, Koreny Pál, dr. Kármán Aladár, Loysch Ödön, id. Rábely Miklós, Szabó József K., Soós Gyula, Törköly József, dr. Törköly József, Varga István, Zachar Gusztáv és dr. Zehery István.*

Az első tárgy az elhagyott gyermekek segélyalapjának 1909—1910. évi számadására vonatkozó belügyminiszteri rendelet volt. Tudomásul vétetett, hogy az 1909-ben 1207 kor. 26 fillérrel, 1910-ben 1397 kor. 03 fillér eslekvő vagyonnal záródott számadást a miniszter jóváhagyta.

Az iparos tanonciskola felügyelőbizottságába, melynek három éves mandátuma lejárt, beválasztotta a közgyűlés a régi tagokat s az elhunyt Soós Ferencz helyébe *Czinke Istvánt* választották új tagnak.

FEGYVERGYÁRI KERÉKPÁROK

a létező legjobb kerékpárok; bizonyítja az, hogy az Osztrák-Magyar hadsereg is csupán ezen kerékpárokat használja.

Kapható kizárólag **Valaszky Rezső**, órás- és ékszerésznél RIMASZOMBATBAN.

RÉGI KERÉKPÁROK BECSERÉLTETNEK!

RÉGI KERÉKPÁROK BECSERÉLTETNEK!

Az állami elemi fiúiskola 1912—13. tanévi számadása bevételi és kiadási összegében 6641 korona 38 fillérrel zárult, a lányiskoláé pedig 5542 korona 23 fillérrel. A számadás helybenhagyatott s záradékolás végett a megyei közgazgatási bizottsághoz terjesztetik.

A városi házi- és gyámpénztár, valamint az adóhivatal III. negyedévi megvizsgálásáról felvett jegyzőkönyv tudomásul vétetett s dr. Gyürky Pál főjegyző szabadsága a betegség miatt november végeig meghosszabbított.

Ródosi Ignác kérvényét — melyben a katonai átvonulási szálláspénz felemelését kéri, a tanács, tekintettel az időközben lényegesen emelkedett kiadásokra, pártolja s a közgyűlés is helyt adott a kérésnek, 1 koronáról 1 kor. 50 fillérre emelte a szállásdíjat.

A helybeli izraelita hitközség kérelmét, hogy miután a jelzálogilag biztosított 768 korona tartozás régen kifizettetett, a nyugta és törlési engedélyt adja ki a város, teljesítik.

Az augusztus 31-iki árvíz által a Temetőpatak mellett lakókat ért károsodás ügye foglalkoztatta ezután a közgyűlést. A beboltozott árok mentén lakók közül 11-en adtak be összesen 7515 korona kártérítésről szóló követelést s Benyó Béla külön beadványában még az összeget nem tüntette fel. A városi közgyűlés által kiküldött bizottság okt. 18-án tartott ülésén egyhangulag megállapították, hogy a város kártérítési kötelezettsége nem forog fenn, mert a beton-csatorna szabályszerűen épített s arról, hogy idegen anyagok eltörték a levezető nyílást, a város nem tehet, valamint a vis major jelen esetben sem vonható felelősségre. A tanács javaslata alapján a kártérítést igénylőket a városi képviselőtestület csaknem egyhangulag elutasítani határozta, bár Benyó Béla bebizonyítani igyekezett, hogy a kártérítés megilleti a sujtottakat és egyezkedést ajánlott a városnak.

Ezután Oláh János, néh. Jujan Gusztáv és kisk. gyermeke, Német Etel és fia, Miklóská Károly és családja illetőségét tagadták meg.

Végül tárgyalásra került a vízvezeték ügye. A polgármester és a tanács jelentést tettek a legutóbbi közgyűlés óta lefolytatott tárgyalásról. A vállalkozó cég: Bernstein Káldor és Betsey módosították a multkor beterjesztett feltételeket s feljogosították a várost, hogy csatornázási II. és III. fizetési jegyzék okmányilag igazolásáig a vállalati biztosítékot tartsa vissza, s a kövezés kijavításáért 1055, s a házi bekötéseknél csapszekrényekért 99 koronát tartson vissza a város. A szakértő által levonásba hozott összeg mintegy 20000 korona levonásába beleegyeznek a cég, s vízvezeték kötetése teljesen ki van egyenlítve ha november 15-ig a vízvezeték munkáért hátralékos mintegy 12236 kor. a csatornából hátralékos s május óta járó kereseti szám-

lákat és a házi bekötésekért járó összeget, mely együttvéve 90—92000 koronát tesz ki, a város a vállalkozó cégnek kifizeti.

A polgármester felvilágosító szavai után a tanács javaslata olvastatott fel, mely szerint a november 6-iki gyűlésből kifolyólag a tanácskozás megtörténvén, ajánlja a vállalkozó cég módosított feltételeinek elfogadását, a vízmű átvételét, a leszámolás megejtését olyképp, hogy az ellenőrző műszaki tanácsos által megállapított végszámlából mely hátralévő összeg, a csatornaműre és derítőre vonatkozó érvényes és esedékessé vált követelés, valamint a házi bekötésért járó 90—92000 korona összeg végleges és teljes kiegyenlítés czimén fizetessék ki november 15-ikén, s a jótállási idő lejártnak tekintessék.

Dr. Törköly József, Percz Samu, dr. Baksay Dezső, Benyó László és dr. Zehery István felhívása után névszerinti szavazással egyhangulag elfogadták a tanács javaslatait és ezzel a vízmű hivatalos átvétele megtörtént, a pénzügyi rész lebonyolított, s remélhetőleg nem lesz vele többé nagyobb bajunk!

A közgyűlés ezek elintézésével véget ért.

A munka becsülete.

Csak naiv emberek hiszik még komolyan, hogy a munkának van becsülete. Az az ember, a ki fizikai munkával keresi mindennapi kenyerét, a legkevesebb tekintélynek örvend, nemcsak a lateinerek, de a magavonású emberek között is. Hiába dolgozza két karját pozdorjává, hiába vesztette egész életét lázas törekvésekbe, ő „csak iparos“ marad s ha szóba hozzák, mint egyént, mint társadalmi tényezőt a „csak“ jelzőt el nem hagyhatják neve mellől. Sokan nem fogják ezen nézetemet osztatlanul magukévá tenni, pedig ez leszögezett tény s csak azok nem látják meg, akik nem akarnak vagy nem tudnak látni. Annak, aki szerszámjával hóna alatt megyen megrendelőjéhez, meg nem billenti kalapját talán az utczaseprő sem, míg, aki napról-napra élesre vasalt nadrágban és kifényesített fülíg érő tükör gallérban pezsgőzi el a „Hungária“ szeparéjában kötényben járó apjának egy életen át kuporgatott keresményét, annak tiz lépésről kiált dr. X. vagy tekintetes Y. „szervusz“-t.

Én már maholnap a nagyvilágba lépek,
Hogy szenvedjek, küzdjek 'sz eddig csak nevettem
Szegény édes anyám, milyen is az élet,
Mennyit nélkülözött, míg felnevelt engem.

S im' fölnevekedtem, gond szántja már lelkem,
Míg más ily korban tán nem ismeri azt még
Ki tudja ezután, milyen lesz még éltém . . .
Bizom az Istenben, majd csak megáld az ég.

Hisz' ha éltél volna szeretett jó atyám,
Akkor másképp volna, másképp itten minden
Az égnek derűje mosolyogna le reám,
Hol él a családfő, ottan szükség nincsen.

S oly családfő, mint te! Aranyos kedélyed
Beragyogta kicsiny, szerény hajlékunkat
Harag homlokodon tán sohasem égett,
Szívedből szeretél, minket mindnyájunkat.

A szegényen mindig-mindig segítettél,
Áldott jó szíved volt, nem tudtad megállni,
Sokszor te magad is szükségét szenvedtél,
Ha kérték, odaadtad, lett volna akármí.

Elhallgat az ének, ott lenn a faluban,
Csak a langyos szellő hoz fel egy egy hangot
S elfojtott zokogást, szivetszagatóan . . .
Megindult a menet, zúgnak a harangok.

Utolsó utadra óh el is kísérték,
Akik csak ismertek, eljöttek mind szépen:
Könnyeiket onták s módfelett dicsérték,
Hogy hálájuk mintegy leróják ekképen.

Hogy miért nincs meg az iparosnak az őt megillető becsülete, annak oka sok különböző bajban gyökerezik. A legnagyobb és legfőbb oka az, hogy a magyar urak nem tudnak dolgozni. Sajnos, de úgy van; hogy: a felső tizezrek társadalmi tevékenysége a politikán kívül a lóversenyekben s a különféle kaszinó látogatásban merül ki. A gyár, az ipar nem elemük, sőt az ősi birtokot is mindtöbben adják bérbe, mert úgy kényelmesebb s amugy ugyis kicsuszna lábuk alól a föld a felületes gazdálkodás miatt. S ennek a következménye bizony nem a legkedvesebb sem nemzetgazdasági, sem társadalmi téren. Mert, hogy az urak nem dolgoznak (fizikai munkát értek), abból azt a téves következtetést vonják le az emberek, hogy a munka szégyen és megalázás, ami letöri az emberi méltóságot; azért, aki csak teheti, tartsa magát távol minden dologtól s ha dolgozik is, azt úgy művelje, hogy rajta ne érje valamelyik ösmerőse, mert ha világgá kürtöli, jaj a tekintélynek. S ezt a balhítet épen a dolgozók maguk és véreik terjesztik legjobban; gentry vagy vérbeli mágnás nem érezteti úgy a kézművessel helyzeténél levő fensőbbiségét, mint egy megyei hajdunak dr. fia, vagy azok a renegát iparosok, kik el nem sorolható okok miatt és czélok végett lateinerekké lettek. De maguk a szülők is, akiknek egy-egy irtok fiok van, mind lekicsinylő modorban szólnak a munka ezen katonáiról, nem értve meg azt, hogy épen önmagukon ütnek legnagyobbat.

De egész sorozata van annak, ami a munka becsülete ellen szól. Az iparos, hacsak teheti, nem nevel fiából iparost; az irtok meg épen megalázást látna benne, ha fiát „tanoncznak“ kellene adnia s hacsak nem olyan rostalja-féle a drága mag, nem is kerül a műhely levegőjébe. S ez így áll az egész vonalon. Fájdalmas és keserű valóság! Az ipar a legselejtesebb erőt kapja. Ha otthon valamelyik nem jó parasztnak, jó lesz inasnak; ha valamelyik négy évig járt

Óh, hogyha még egyszer visszatérnél hozzánk
Legalább egy napra vagy csak egy órára!
Uram Istenem! Mily boldogok is volnánk,
Letűnt boldogságunk újra általjárna.

A holtak honából nincsen visszatérés.
Atyám, édes atyám, nem látlak már soha,
De óh, talán mégis, ha elpusztulok és
Engem is befogad a halál bús hona.

Akkor viszontlátjuk, viszont egymást újra,
Az örök boldogság békés országában . . .
Megrezdül lelkemnek minden kicsi húrja,
Ha e viszontlátást látom gondolatban.

A szomorúfűzfa levelét hullatja,
Búgnak a harangok a falu tornyában,
Hozzák már a holtat, mennyi nép siratja . . .
En tovább merengek szomorú magányban.

De ah, elmegyek már. Atyám jó szelleme
Szállj meg engemet és kíséj el utamra,
A vad életár, ha elragad messzire,
Te légy életemnek támasza, vigasza.

Temetőben jártam atyám sirhalmánál,
Ott van az én csöndes, szeretett világom,
Hol szomorún susog minden kis virágszál,
Hol szomorún zeng a kis madár az ágon.

Misceksa Berndt.

TÁRCZA.

Temetőben.

Temetőben járok atyám sirhalmánál,
Ott van az én csöndes, szeretett világom,
Hol szomorún susog minden kis virágszál,
Hol szomorún zeng a kis madár az ágon.

A szomorúfűzfa levelét hullatja,
Búgnak a harangok a falu tornyában:
Valakit temetnek, valaki siratja . . .
En meg itt merengek szomorú magányban!

Ti régi szép idők hova is tűnétek,
Mikor még közöttünk éltél édes atyám
Oly sok minden történt azóta — tenéked
Ha én azt most mind-mind szépen elmondhatnám.

Mily büszke is voltál, mikor kis fiacskád
Első bizonyítványt hozott haza néked
S ő is milyen büszkén mosolygott tereád,
Mikor mutatta a csupa kitűnőket.

Szelid mosolygásod óh még most is látom,
Mikor monddád, hogy még nagy ember lesz fiad;
Elröppent az idő, mint egy édes álom
Szeretett körünkből a halál elragadt.

Magasztosan mély csönd! Elhallgat a harang,
A faluból zengve fölhangzik az ének.
Madár sem csicsereg; semmi-semmi más hang
El, a másvilágra szállt ismét egy lélek.

két osztályt a gimnáziumban, jó lesz inasnak; ugyancsak az is, akinek Aszódon már nem jutott hely.

Most jön aztán ismét egypár súlyos ok, hogy miért nincsen az iparnak becsülete. Először az iparosok egyre szegényebbek lesznek, mert a tehetősebbek leszármazottjai már nem lesznek iparosok; másodsorban a falusi fiukból lett iparosok megközelítőleg sem bírják azt a műveltséget, amire egy modern iparosnak szüksége van s még szinte azt mondhatjuk, hogy visszafejlődés áll be általuk, mert otthonról hoznak maguknak asszonyt, mert iparos lányt nem kapnak, mivel az iparos lány már legalább is törvényszéki bíróné óhajt lenni s ha kap is, csak magafajta szegényt — s a faluról hozott paraszti vér csak ruházkozásban igyekszik a városit követni, modorában és műveltségében pedig marad, mi volt nevelésénél fogva. A harmadik egy szintén szomorú igazság: Azok a minden jótól tiszta gyerekek pedig felserdülve, képezik az iparosok szégyenfoltjait. Mi egész természetes szüleménye a fentebb írott dolgoknak: az iparosok közül kerül ki aránylag a legtöbb csavargó éppen annál az oknál fogva, hogy minden sörredéket inasnak adnak.

Ezek a bajok pedig megölő betűi az iparnak s ezzel a nemzetgazdaságnak is; mert százszor inkább szüksége van az államnak iparosokra, mint lateinerekre. Számokban lehetne kimutatni, hogy a nemzeti vagyonosodást mennyire növeli az ipar és gyár, míg a sokszor fölösleges hivatalok csak apasztják azt. S általában véve még a szükséges hivatalok is csak olyan szerepet töltenek be az állam vagyonosodása mellett, mint a kukoricza-földön a csósz.

Ha a munkának csak némileg is visszazereznők megérdemelt becsületét, ezek a viasz állapotok is rögtön megszűnnének. Persze ezt elsősorban maguknak a módosabb iparosoknak kellene kezdeni s más tehetősebb embereknek. Mert aki minden darab kenyerét harcolva

széri meg s a kezdet nehézségeit pénz híján nem bírja legyőzni, az nem fejleszt ipart, az nem igyekezhet társadalmi színvonalra emelkedni, mert ugyis visszanyomná a tévhit, hiába volna Solon tehetségével megáldva.

Am még más bajt is szül a munka ily helytelen megítélése s az sem utolsó jelenség, hogy ha egy mellőzött, meg nem értett tehetség vándorbotot vesz a kezébe s más országban keres boldogulást, ahol becsülete is, értéke is van két keze munkájának.

Sokat, sokat lehetne még elősorolni, de csak a keserűség gyűlik az ember lelkében. Mert hiába az emberek vakasága és balvéleménye: én azt állítom, hogy egy iparos dinasztia vagy egy százéves multtal dicsekedhető műhely több megbecsülést érdemel, mint egy nemzetgazdasági szempontból fölösleges hivatal. *Tas.*

Széljegyzetek.

Nordan Miksa írta valahol, hogy Wagner Richárd egy degenerált örült és a kulturált világrészekben olyan mértékben nő a Wagner-kultusz, amilyen mértékben degenerálódik a nép. Kétszeres bátorság kellett ezt a merész tételt éppen Nordan Miksának kimondani, egyrészt mert Wagner muzikájának varázsa ma éppen olyan töretlen mint tiz vagy tizenöt évvel ezelőtt és diadalmasan reprezentálja a germán muzsikát a könnyebb és kevésbé drámai francia zenével szemben; másrészt mert a német „vaterlands-liebe” van olyan erős, hogy az őket magukat vádoló bármilyen híres hazájukfiának is beverik a fejét, még ha nem igazat mond is. De ebben az esetben el kell ismernünk, hogy a kritikusnak nem volt igaza. (Habár őszintén: mikor van a kritikusnak igaza?!) Nem volt igaza az egyszerű nemigazságon kívül még két okból. Először azért, mert az egész állítás kiáltóan hordja magán annak bélyegét, hogy csupán azért készült és kürtölődött világgá, mert a kitalálója szereti, ha sokat beszélnek róla és fenegyerekek tartják; másodsorban pedig azért, mert Nordan úr alkalmasint nem kedveli a zenét, már pedig egy zenét nem szerető kritikus muzsikális kirohanása mindig úgy hat, mint egy színvak esztéta bírálata egy képtárról. Arra mégis jó az ilyen szellemi bomba, hogy némi utóhullámzását felkavarja annak a nagy zenei hétéves háborúnak, amelyik abból táplálkozott, hogy micsoda Wagner, zseni vagy szélhámos?

forrongás, a láz, a sietség tengerének közepén a pihenés, a nyugalom, a csend országát. Ide csak néha hallani be a dübörgést, zakatolást. . . Leülök a puha székbe; nézem a többi várakozót. . . Nyílik az ajtó s egy újabb utas siető szelességgel jön be s hoz egy kis mozgást az unalmas levegőbe. A néhány hangosabb szót ismét halk, visszafojtott beszélgetés váltja fel s a pillanatra felébredt kíváncsiság helyébe a senkivel nem törődés lép. . . Egyik sarokból hirtelen zörgés vonja magára a figyelmet. . . Az üveges ajtó előtt a kapus el-elmegy, mintha azt nézné, hogy elegenden vannak-e már? Bepillant. . .

A falon levő plakátok tűnnek a szemembe. A kiabáló színek keveréke zagyva káoszvá olvad kiszáradt szemem előtt. Az egyik plakát kármin köpenyeges alakja megelégedett képpel pillant az alatta mozgó unatkozó emberekre. Fitymáló ajakkal nézi le az elérhetetlen semmi után futó bolondokat. Szinte kiolvasom a hideg okoskodást, mely ittléte alatt fogant meg

Igy utólag, a mi józan szemünkkel nézve végig a Wagner életén, most mikor a zenéje elfoglalta az öt megillető helyet, lehetetlen észre nem vennünk, hogy ő elsősorban is kitűnő üzletember volt. Határozott tudatában volt a benne rejlő zenei kincsek értékének és igyekezett azt minden módon kiaknázni. Nem talált librettót az izlésének megfelelőt, nekiállt a német mitológiának, átgyúrta a maga számára az egészet, összerakta trilogiának és tetralogiának és ezzel már minden új operájának előadását nemzeti eseménnyé tette, mert minden igaz német honfi sietett megnézni, mint kelnek életre szép énekszöveggel Szigfrid, Tannhäuser, Lohegrin és a többiek. Emellett írt, propagált, bíralt, védekezett, megszerezte egy uralkodó barátságát, egy másik, szellemi uralkodónak leányát feleségül és kitűnően pénzelt a maga zeneforradalmárságából. Hát hol van itt a dekadencia? Éppen ellenkezőleg: Wagner egy olyan jókötésű, szilárd és őserős germán koponya volt, amelynek valamikor a teutoburgi erdőben nyakalták a szent és fejték a római légiókat.

A Népoperában történt talán egy éve, hogy a műsoron Donizetti operája, a „Regimentstochter” volt. Maga a dalmű kevés egy estére, hozzátoldottak hát egy hangversenyt és előtte eljátszották a Beethoven első szinfoniáját és a Tannhäuser nyitányt. Az opera első felvonása után a buffetben általános sóhajtás volt, hogy minek is játszanak Wagner után Donizettit? A Tannhäuser nyitány megrázó és lesújtó akkordjai után, amelyből a zarándokok karának kürtökkel megszólaltatott felséges dallama úgy emelkedett elő mint a Gábrriel halottbresztő trombitája, — vásári sipládának hatott a sok édeskés, lágyan moduláló dallam a Donizetti operában.

Nem lehet ennek a muzsikának a hatása alól kivonni magát az embernek még akkor sem, ha egész a színház vagy hangversenyterem kapujáig is olyan kis élcezzel foglalkozik, mint a Wilde Oszkáré, aki két hölgyet beszélget, előkelő angol ladyket. Én nagyon szeretem Wagner-t, — mondja az egyik. Ugyan miért? Mert olyan lármás a muzsikája, hogy egészen zavartalanul lehet beszélgetni mellette! Még a nagy Verdi sem tudta magát kivonni a hatása alól és az Aida, amelyet most mindenfelé felújítanak a százéves évfordulóra, teljesen Wagner hatása alatt készült. A második felvonás finalját a harsonás nagy asz dur indulóval akármelyik Wagneri partitúrába bele lehetne tenni.

És ha már annyira benne vagyunk az operák emlegetésében, szóljunk néhány szót ennek a műfajnak a jövőjéről is. A kilátás nem nagyon biztató. Az irodalomban a realizmus az úr. Romantikus lovaghistóriákat ma már nem irnak, legfeljebb paródia gyanánt és egy új társadalmi dráma számtalanszor nagyobb port ver fel, mint

agyában. Mert tud ám az okoskodni, gondolkodni. Tud beszélni; tud tanácsot adni a határozatlannak. Még jobban megzavarni a kétségben levőt. El tud beszélni az unalmas várakozókkal. Csak érteni kell a nyelvén. . . Csak olvasni kell tudni a szeméből. . . Sok mesét tud a boldogságról, melyet, amikor legközelebb van, nem vesszük észre. Csak akkor tudjuk meg, amikor már csak — volt. Tud tragédiákat. A megsemmisült, az eltűnő álmok tragédiáit. . . Csak meg kell érteni! . . Ajka körül megjelenik a semmibevevő gúnyos mosoly, melynek láttára végigfut a hátamon a borzongás. . . Fáradt szemem nem tudom levenni mosolygó arcáról. . . Gondolkodni látszik. . . rám fordítja szemeit s kutató pillantása elől önkénytelenül húzom összebb felöltömet; próbálom elzárni gondolataimat s a bizonytalanságot, mely lelkemet betölti. . . Beljebb sülyedek a szék karjai közé, összegörnyedek. . . de nincs menekvés, nincs oltalom szűrő szeme kutató pillantása ellen. . .

A váróteremben.

Írta: KOVÁTS JÓZSEF.

A perronon lőtás-futás. . . A megérkezés zagyva hangja összekeveredik a gép sipoló lihegésével. . . Egy-egy utas bizonytalan bémész léptekkel téntereg. . . Majd beszállásra szóló csengetés, néhány fütty. . . egy trombitahang s a vonat éles sziszegéssel s folyton gyorsuló katógással kihalad a füstös, gerendás tető alól. . . Még látni az utolsó kocsi vörös jelzőlámpáját, míg végre elkeveredik a többi pislogó lámpák között. . . Már nem tudni melyik volt az? . .

A perron csendesebb lett. A lerakott postacsomagokat szállítják el bántó zörgésű kocsikon. . . A távolban sipjelek, imbolygó lámpák, titokzatos zúgás mutatja az örökös, a soha meg nem álló mozgást, az életet. . . Az ivlámpa vakító, fehér fénye elől az enyhébb világítású váróterembe menekülök. A neszfogó szőnyeg, a puha pamlagok, a halk ketyegésű óra képviselik itt a

Pártos Manó

Dr. Zimmermann philadelfiai egyet. tanár volt assisztense

fogászati műterme

Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 22. szám alatt,
a Zsuffa Kálmán-féle házban. :-: :-: :-:

Foghuzás, fogtömés és különleges munkákra,

■ ugymint: **fogak** és **gyökerekre, arany és platina**
■ **koronák** készítése, **szájpadlás nélküli hidmunkák**
■ ugyancsak **arany, platina és porcellánból**, a
■ melyek **nem vehetők ki a szájból**, továbbá **por-**
■ **cellán, arany és platina tömések.** :-: :-: :-:

egy új opera. Azt pedig el sem tudom képzelni, hogy hogyan reformálják majd az operát és hogy hogyan hajlítják a modern irodalomhoz? Ugyan hogyan hatna, ha a Molnár Ferencz ördöge azt a csudálatos szerelmes levelet valami végnélküli áriában deklamálva diktálná le; vagy mennyiben lenne valószínűbb, ha a Bródy medikusa egy mesteri csontváz-románcot énekelne? Wagner-nél van kard-motivum, tűz-motivum, Szigfrid és Lohegrin motivum stb. Az új zeneszerzőre nagyon nehéz feladatot róna a reális alakok motivumainak kisütése. Vajon milyen lenne egy Róza-néni-motivum, vagy egy Söpkesz-bácsi-motivum? A kard és tűz motivumoknak pedig mai szemmel megtefelelné a részesség-motivum, a pénztelenség-motivum, a kölcsönkérés-motivum, a paralízis motivum, amelyek mind egy-egy alak fellépését kísérik.

Elég vigasztalan perspektíva a operairók számára csak addig élni, amíg a romantika él, de hál-istennek a romantika van már néhány száz éves és remélni lehet, hogy még kibír egy-kétszázad. És azután? A zene megmarad szépnek és öröknek és a kisebb-nagyobb Carusok elvesztésébe majd csak beletörődünk.

Hirek és vegyesek.

Személyi hírek. November 10-én, 11-én és 12-én volt Budapesten az ország katolikusainak nagygyűlése, amelyen jelen volt Sipeki Balás Lajos rozsnói püspök. Városunkból pedig Széman Endre prépost-plébános vett részt a nagygyűlésen.

Dr. Veress Samu főgimnáziumi igazgató f. hó 14-én Budapestre utazott a 15-ére hirdetett országos tanári kongresszusra, mint a helybeli főgimnázium tanári karának kiküldöttje.

Mult hó 29-én és 30-án magas vendége volt a megyei gazdasági egyesületnek. György Endre volt földmívelésügyi miniszter az Ugocsavármegyei gazdasági egyesület elnöke járt itt az egyesület és intézményeinek megtekintése végett.

Titkárválasztás. Szőnyey István megyei gazdasági együleti segédtitkárt 30 pályázó közül egyhangulag az ugocsavármegyei gazdasági egyesület ügyvezető titkárává választották. Szőnyey január hó 1-én fogja új állását elfoglalni.

Ügyvédi kamarai hír. A miskolci ügyvédi kamara közzéteszi, hogy dr. Hegyi Lajos ügyvéd, Putnok székhellyel a kamara tagjainak lajstromába bejegyeztetett.

Áthelyezés. Tóth Péter az itteni állami mértékhitelítő hivatal főnöke — mint értesülünk — hasonló minőségben Trencsénbe helyeztetett át.

Hiába emelem kezem szemem elé, egy kényszer, egy kivülem eső valami leveszi szememről s kényszerít, hogy szembenézzek vele. . . Hiába minden! . . Pillantása behatol az agyamba, ott vájkál s a legtökösabban eltett gondolatomat, melyről még magamnak sem mertem számot adni, hogy van — kiveszi, kivonszolja a villanyfényre, a levegőre s örökös gunyos mosolygással vizsgálja, szemem közé kaczag hangtalan nevetésével. . . Nem hallom, de mintha a hangok lelkemet érintenék, hasogatnák, égetnék. . . S én megtörve, minden szilárdságot elveszítve adom meg magam ördögi okoskodásának: . . Mit hajszolysz? . . mit üzol? . . Te is a sok botor nyomán haladsz? Azt hiszed, amit álmodozó szemmel, ábrándos lélekkel láttál meg valamikor — valóság? Azt hiszed, hogy amiről annyit beszélnek, ami körül forogni képzelik az egész világot — létezik? Amit végczélul tűznek ki s melyet elérni legfőbb vágyuk — megfogható? Amit a bolond lét érdemes jutalmául alkottak önmaguknak hagyományos képzeletükben — a boldogság — létező valami? . . Szánalomra méltó, te! . . Azt gondold, hogy ami után indultál, ami küzdelem vár rád, a valóság felér egy pillanat gondnélküliségével? . . Ne hidd, hogy amit hívó szemmel, remélő lélekkel magad előtt látsz — elérhető! Az csak csalóka fény, színes szivárvány, foszló délibáb. Libegő árnyék, mely közeledésre mindig távolabb megy, s amikor azt hiszed, megfogtad — a távolból kaczagás a felelet újongó kiáltásodra. S amíg veszteségedet siratod, vérkönnyeket hullatsz, új-

Változás a kir. tanfelügyelőség-nél. A Budapesti Közlöny hivatalos lap f. hó 11-iki keddi száma közli, hogy a vallás- és közoktatási miniszter Pogány István gömörmegyei kir. tanfelügyelőt a székesfővárosi kir. tanfelügyelőséghez rendelte további szolgálattételre, s Lőrinczy György Nyitrávármegyei kir. tanfelügyelőjét jelen minőségében áthelyezte Gömör-Kishontvármegyébe. A távozó kir. tanfelügyelőt, ki mint hivatalfőnök, s a vármegyei tanügy hivatott vezetője, kiváló ambícióval és nagy tudással töltötte be állását, s társadalmi és közérdekeket szolgáló lapunknak mindig jóindulatu barátja és az itteni társas élet széles körében rokonszenves egyéniség volt, jókívánságaink kísérik új állomáshelyére. Viszont őszintén üdvözljük lapunk hosszú időn át működött felelős szerkesztőjét és érdemes munkatársát: Lőrinczy Györgyöt, ki innen indult ki a kultúra, a nevelés és tanügy tágas harcterére és egymásután aratta fényes sikereit. Mikor innen a rimaszombati Takarékpénztártól elkerült, 18 évvel ezelőtt a F. M. K. E. hatalmas kulturintézmények tikkaraként, hagyta el boldog gyermekéveinek színhelyét s elköltözött Nyitrára. Onnan néhány évi jelentős irodalmi munkásság, s a magyar nemzeti állameszme megvédésében és kiépítésében az exponált vidéken kifejtett hosszas működés után Komárommegye tanfelügyelőjévé nevezte ki a közoktatásügyi kormány. A Petőfivárosi író költő tagjának irodalmi és tanügyi munkássága elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta a király. Nemsokára a székesfővárosi kir. tanfelügyelőséghez szolgáltatta felsőbb hatósága, honnan most 2 év előtt Nyitramegyébe került, mint kir. tanfelügyelő, s most ugyanezen minőségben jön vissza hozzánk, sok élettapasztalattal gazdagodva, legszebb eredményekkel és bizakodással eltelve a jövőre nézve. A hazai irodalom terén igen sok értékes és becses művet produkált. Tömérdek novella, önálló kötet, alkalmi tárczacikk, költemény, hazafias és tanügyi közlemény, értekezés és tanulmány dicsérettel jeles tollát, melyet bizonyára ezután sem fog pihentetni.

Tanártestületi gyűlés. A mult héten kedden délután hosszabb gyűlés keretében foglalkozott a helybeli főgimnázium tanári kara a tanulók célszerű fegyelmezésének kérdésével egyes felmerült esetekkel kapcsolatban. Tárgyalták a jövő évi költségeloirányzatot, amelynek keretén belül talán megoldást nyerhet a családi pótlék kérdése, egyelőre szerényebb keretek közt. A tanári kongresszusra az igazgatót küldték ki. Szóba került a szabadliceumi előadások rendezése is vetített képekkel.

Ügyészségi megbízott. Az igazságügyminiszter dr. Pólya Endre nagyrőcei kir. járásbírói jegyzőt a nagyrőcei kir. járás-

ból feltűnik az árnyék, újból kezdődik a játék. S te feledve az előbbi kudarcot, feledve annyira hasonló becsapást, felugrasz s könnyedet letörölve futsz megint s azt hiszed, hogy ami senkinek sem sikerült, azt te most el fogod érni. . . A játék vége újabb kifosztás, újabb gúnys kacaj, melyet zokogásod hangján keresztül is lelked legmélyén hallasz!

Esztelenek, kik a nemlétezőt, a semmit hajszolva elmellőzik a hús forrás vizét, el az enyhet s étkező adó fát. Nem veszik észre a védelmet kínáló barlangot — a csaló délibábot kergetve. . . Láttam, aki azt hitte, hogy ez útja végén várja a pihenés, a nyugalom, a boldogság. S útja vége egy sivatagba vezet, ahol nincs egy árnyékot adó fűszál; nincs enyhe szellő, mely verejtékes homlokát, izzó agyát kissé lehűtené. Nincs egy vékony vízer, mellyel tikkadt nyelvét felfrissíthetné. . . Jött vissza üres sivataggal lelkében. . . S ekkor azt hitte, ő a legszerencsétlenebb, s kivüle vesztes nincs más. . . Láttam, aki — mint te — bizakodva vágott neki az ismeretlen küzdelemnek, az uttalan uton ráváró veszedelmeket nem nézve. Azt hitte, megfoghatja a délibábot, elérheti a láthatár szélén felgyúló csillagvilágot. . . Egyszer aztán hozták vissza megcsalva, kifosztva, összetörve. . . Így akarsz járni te is? Késő lesz minden megbánás, ha lelked minden vagyont egy kártyára teszed fel s régi módszer szerint az az egy kártya fog elvinni mindent tőled. S reményed sem lehet, hogy viszanyered, mert aki elnyerte, eltűnik s elviszi mindened. Akkor sirathatód

biróság mellett alkalmazott ügyészségi megbízott állandó helyettesévé rendelte ki.

A magyarság érdekében. Rimakokvai Knöpfler Károly rimakokvai nagybirtokos és gyáros az ottani állami ellemi iskola részére 12000 kor. alapítványt tett oly czélzattal, hogy abból jutalomban a magyar nyelvben kiváló előmenetelt tanusító gyermekek részesüljenek. A hazafiságáról és jótékonyágáról már ismert alapítványt tevő, ezen tényével ismét újabb tanujelét adta kitűnő hazafiságának.

Nyugalomba vonult ezredes. Mint a Losonczi megjelenő „Felsőnógrád” írja, Wagner Henrik, a losonci 16-ik tábortábori ágyvezred parancsnok ezredese nyugalomba vonult s nyugdíjazása idejéig szabadságra ment. Az ezredes, ki hosszú itt időzése alatt társaséletünk kedvelt és rokonszenves tagja volt, Triesztben tölti szabadságát s valószínűleg ott marad nyugdíjazása után is.

Halálozás. Városunkban f. hó 9-ikén elhunyt Plech Kálmán vasuti tisztviselő felesége született Mantuano Mária 50 éves korában, házassága 26 ik évében hosszas szenvedés után. Hat gyermeke gyászolja. Hült tetemeit f. hó 11-én beszentelés után Zólyomba szállították.

Pozsár Zsuzsanna f. hó 12-ikén 70 éves korában városunkban meghalt.

Új oltár. A rimaszombati r. kath. templomban már hónapok óta dolgoznak egy új oltár fölállításán. Az új oltárt a templom bal oldalán építették a szent Antal szobor helyén. Az oltár szűz Mária anyjának: szent Annának tiszteletére készült s az oltár fölött a szent asszonynak nagyméretű képe látható. Mint értesülünk, az oltár felszentelése a jövő hónapban lesz.

Disznótör. A helybeli polgári olvasókör jövő szombaton, f. hó 22-én disznótört rendez, amely kedélyes mulatságra sokan készülődnek a kör tagjai közül.

Korcsolyaegyleti gyűlés. A mult hétfőn este a korcsolyaegyesület választmánya ülést tartott a főgimnázium tanácstermében, a mely alkalommal dr. Wallentinyi Dezső elnök előterjesztette az árvíz által elrontott korcsolyapálya-kerítés helyreállítási terveit, illetőleg tárgyalta az erre beadott ajánlatokat. Az ülés másik fontos tárgya volt a decz. 6-án tartandó műestély ügye. Erre nézve egy határozatot, hogy magasabb színvonalu műestélyt rendeznek táncmulatsággal kapcsolatban, hogy így a téli szezon méltóan megnyissák és a pályakerítés helyreállítási költségeire is nyerjenek fedezetet. A programot összeállították főbb pontjaiban s annak biztos és végleges megállapítása céljából az elnök vezetése alatt Gyürky István és Smál József tárgyalnak a fölkerült szereplőkkel.

könnyelműségedet. . . Hiába lesz! . .

De indulj! . . menj az uton, melyen elindultál; de ha a boldogság helyett örök siralom éjje; ha meglegedettség helyett égető vágyak; ha örömök helyett szomorúság s megpróbáltatások jutalomigéret nélküli pokla lesz osztályrészed, — ne zúgolódj! . . Magadra vess! . . S ne próbálj mást az uttól visszatartani, . . . ugy sem hallgatna rád. . . Törd. . . minden elmúlik egyszer! . . Menj! . .

Éles csengetés riaszt fel. Még az utolsó szó a fülemben cseng. Amint rápillantok a plakátra, még látom az utolsó szó ránczeit az ajk körül, de a keze már nyugodtan pihen egymáson. . . Néhány pillanat múlva összeszedem magam s egy utolsó tekintettel bucsúzom tőle s ő mintha fejével igent intene, mert látja arczomon az újabb bizakodás, az újabb remény jelét, mellyel nekivágok az ismeretlen küzdelemnek, az Eletnek. . .

Folydogál a Rima vize . . .

Folydogál a Rima vize, folydogál . . . folydogál . . . Bárhogy kérem, de egy percze meg nem pihen, meg nem áll, El-elnézem a habjait . . . elnézem, elnézem. Eltűnik futó napjait ábrázolják egészen!

Rima habját szomjú Sajó feliszcsza, Mindakettőt elsodorja a Tisza, Tisza folyik a Dunába, vele tenger árjába, Ott azután megfeneklik, megfeketlik, alámerül a lába!

Ima partján arra kérem az eget: Ne üldözzön, ne kergessen, ne sodorjon a habokkal engemet. Hagyjon árny-s kis bokromba dalogató madárnak, A párommal, galambommal, míg napjaink futó habként lejárnak

Közgyűlés. A gömörmezei gazdasági egyesület gép-, áru- és vetőmag értékesítő szövetkezet október hó 29-én tartotta rendes évi közgyűlését Rimaszombatban *Szent-Idony* József elnöklete alatt. Az elnök üdvözlővén a megjelenteket, röviden vázolja a szövetkezet múlt évi működését. A mostoha viszonyok dacára, a szövetkezet igyekezett a gazdaközönség igényeit minden tekintetben kielégíteni, természetesen azonban ez nem sikerült olyan mértékben, mint a hogy normális viszonyok mellett az elvárható lett volna. A múlt évi eredményhez képest a legtöbb üzletágban tekintélyes emelkedés észlelhető. Az összforgalom a tavalyival szemben majdnem megduplázódott s közel két és fél millió koronát tesz ki. A záró mérlegek szerint 1637 korona 57 fillér nyereség áll a közgyűlés rendelkezésére. Az igazgatóság javaslata értelmében a tartalékalapot 1000 koronával dotálták, s ez 5500 koronára emelkedett ekként.

Ünnepélyes társas vacsora. A rimaszombati kath. olvasóköri jövő vasárnap, f. hó 23-án husz éves fennállásának ünneplésére nagy társas vacsorát rendez, amelyen a kör billikomát is felavatják. Az ünnepi beszédet ez alkalommal *Széman* Endre prépost fogja mondani.

Nyomorultak karácsonya. A fehérkereszt egyesület elnöksége e héten körözeti az ivet a Nyomorult gyermekek javára szokásos karácsonyi gyűjtésre. A karácsonyfát december hó 22-én d. u. 5 órakor fogja az elnökség saját helyiségében a régi gimnáziumban felállítani. A nagyközönséget szíves adakozásra és a karácsonyfaünnepélyen való megjelenésre figyelemmel a jótékony célra, mi is felkérjük,

Bányászok és kohászok gyűlése. Folyó hó 9-én rendkívüli közgyűlést tartott a bánrévei vasuti állomás éttermében az országos bányászati és kohászati egyesület *Borsod-Gömöri osztálya*. A rendkívüli közgyűlést *Sárkány* Miksa elnök gyöngékedése miatt *Branszky* Vendel bányatanácsos, alelnök vezette. A szép számban megjelent tagok mindenekelőtt a rendkívüli közgyűlést aktuálissá tevő s az anyaegyesület üresedésben lévő elnöki s ezzel kapcsolatban álló tisztviselői állások és választmány megalakítása tárgyában *Gálócsy* Árpád, budapesti magánmérnök, az osztály tagjának indítványával foglalkozott. Meghallgatta és köszönettel vette tudomásul a közgyűlés *Lajos* Győző titkárnak a muzeum és bányaiskola ügyében nagy gonddal szerkesztett jelentését, s határozta *Krausz* Nándor indítványa fölött, hogy t. i. a műszaki doktorátus ügyében az osztály illetékes helyen járjon el.

Kabaré-est a Garamon. Kitünően sikerült kabaré estélyt rendezett f. hó 8-án a garami ifjúság Pohorellán, a vasgyári tiszti kázinóban a helpai tüzkárosultak javára. — Elsőnek színre került a „Jön a kérő” című egy felvonásos vígjáték. Ebben a Básti pár szerepében remekeltek: *Eisenhut* Pálné és *Kubinyi* Bandi, bájosak voltak *Okolicsányi* Erzsike, *Lux* Duka és *Hankó* Margit mint leányaik. *Plentzner* Frigyes mint zongorahangoló és *Okolicsányi* Sárika mint enivaló kis szobaleány arattak nagy tetszést s az egész előadás azt az általános nyilatkozatot keltette az egész közönség körében, hogy „de kár, hogy csak egy felvonásos volt”. — *Lux* Erzsike szép zongorajátékával szerzett műélvezetet, *Karafanda* Olga kedves monológja után *Suha* Emmike és *Plentzner* Frigyes kitünő dialógja tartotta kacagásban a közönséget. *Pap* Dezső remekül előadott melodramája után, melyet *Oberhauser* Arthurné kísért nagyon szépen, a koháryházi urak tréfas quartettje következett, melyet *Dollák* Rezső plébános, *Borbás* János, *Keller* József és *Korács* István adták elő nagy tetszés mellett. *Pszotka* Aladárné gyönyörű énekét *Okolicsányi* Erzsike kísérte igazi magyaros temperamentummal, *Rohonyi* Arthur a „Gyáva” című drámai monológot adta elő művészi előadásával, nagy hatást gyakorolt a hallgatókra. — Az est sike rének koronája dr. *Mihalik* Dezső volt, kinek sokoldalú zsenialitását meggyezerte ismerik, s így nem is kell sok szóval méltatnunk, mesés tárogató játéka után, mely szívet-lelket megindított, hamarosan kacagásra és jó kedvre hangolt szellemes, rögtönzött humoros kupléival. — Az est sikerült rendezése *Plentzner* Frigyes

hercegi erdőmérnök, továbbá *Eisenhut* Pál vasgyári főszámvevő és neje fáradhatatlanságát dícséri s a szép kis színpad ügyes rendezője *Uthy* Béla volt, a kiknek ezuttal is köszönet fáradságot nem ismerő buzgolkodásukért. Az előadás után kitünő hangulatban kezdődött a táncz és tartott a késő reggeli órákig. A jó zenét a nagyörczei cigány-zenekar szolgáltatta. — Eddig szól a garami tudósítás, melyet lapunknak két barátja által beküldött referációból róttunk össze. S most következünk mi és a más oldalról hozzánk intézett kérdésre is válaszolunk akkor, mikor megjegyezzük, hogy a mulatság műsorát előre azért nem közöltük, mert — mint lapunk múlt számában a mozi-plakáttal kapcsolatban kijelentettük, az a régi megállapodásunk, hogy az olyan mulatságról, melyre vonatkozó meghívók megyénkbeli nyomdászok mellőzésével messze idegenben készíttetik a rendezők, nem veszünk tudomást, s róla nem is referálunk. A meghívó Gyomán készült, s mi ezért nem szóltunk a mulatságról. Hogy most kivételesen eltérünk a megállapodástól, ennek különleges oka van, de kijelentjük, hogy az eddigi rendszeren nem fogunk változtatni!

Próbabál. *Dobránszky* János helybeli régi táncztanító f. hó 15-én kezdő és haladó növendékeivel a Hungária nagytermében próbabált tartott. Ez idén nem volt sok külön táncz, mint más években, csupán a magyar kettőst tánczolta *Komáromy* Irénke és *Kriszka* Béla s a tangó argentiniai új tánczot lejtették: *Löcherer* Lilike, *Pék* Gyula, *Kármán* Katinka, *Lucsánszky* Barna, *Meskó* Sárika, *Löcherer* Géza, *Musotter* Aranka, *László* Géza.

Társas vacsora. Az Otthon társaskörben múlt szombaton este társas vacsora volt a kör helyiségeiben, s azon mintegy hatvan tag vett részt. A hangulat igen emelkedett volt mindvégig, s a vacsora a reggeli órákig tartott.

Szemgyógyintézet van Miskolczon.

Kakoszkóp. Ilyen czimen jelent meg a múlt héten a hanvai remététől egy 27 nyomtatott oldalra terjedő füzet, a melyben egy meg nem jelent újságcikklet olvashatunk az író jól ismert érdekes modorában. A füzet nagy dologgal foglalkozik: *Andrássy* Gyula gróf legújabb politikai szereplésével. A ki ismeri *Hanvay* Zoltán törhetetlen politikai meggyőződését, az nem is várhat mást, mint erélyes állásfoglalást *Andrássyval* szemben. Lapunk politikával nem foglalkozik s így mint érdekes irodalmi epizódra tölthetjük a figyelmet a hanvai remete legújabb művére. A füzet *Rábely* Miklós és *Fia* jóhírű nyomdájában jelent meg „tiszteletpéldány” gyanánt.

Fehérkereszt-bál. Ugy értesültünk, hogy a „Gömörmezei Fehérkereszt-egyesület” a jövő év január havának első felében fényes bált óhajtott rendezni nyomorék gyermek otthona javára. A rendezési előmunkálatok már is megindultak s a bál iránt széles körben nagy érdeklődés mutatkozik.

Halálos fejszecsapás. Gerliczén folyó évi augusztus 17-én ifj. *Czubó* János id. *Dráb* Márton egy fejszével úgy fejbe vágta, hogy az ember 20-án meghalt. Erős felindulásban követte el a cselekményt, mert öcscsét *Czubó* Fülöpöt *Dráb* Márton bántalmazta. Előzetesen ittak többedmagukkal a *Dráb* György lakásán s ott *Czubó* Fülöp garázdálkodott, ezért *Dráb* György kilökte s később *Dráb* Mártonnal együtt meg is verte a lármás embert. *Czubó* József látva, hogy bátyját verik, hazaszaladt másik bátyjáért, ifj. *Czubó* Jánosért s ez fejszét ragadva jött a színhelyre s megtörtént a halálos végű fejszecsapás. F. hó 14-én ítélkezett a helybeli kir. törvényszék *Czubó* János felett s erős felindulásban elkövetett halált okozott súlyos testisértés büntette miatt jogerősen 6 havi börtönre ítélte, két hónapot és 13 napot a büntetésből kitöltöttnek vett a bíróság. *Dráb* Györgyöt pedig 8 napi fogházra és 10 korona pénzbüntetésre, esetleg még egy napi elzárásra.

Kamarai jelentés. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara f. évi október havi működéséről szóló jelentés több közérdekű tárgyról referál. A cégtörzskönyvben a rimaszombati kir. törvényszéknél bejegyeztetett: „Királyhegyalja község állattenyésztőinek szövetkezte” mely

határozatlan időre 4 koronás üzletrészekkel alakult f. évi május 18-án, ugyanilyen módon alakult *Garamfő* község állattenyésztőinek szövetkezte, végül bejegyeztetett a „*Lévárti* keresztény fogyasztási és értékesítő szövetkezet.” — A kamara felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez, hogy az idei karácsony előtti vasárnapon december 21-ikén a vasárnapi munkaszünet felfüggesztessék. Vármegyénk üzleti záróra szabályrendeletére vonatkozólag az alispán megkeresésére a kamara véleményt adott következőkben:

„Az üzleti záróra szabályozása Gömör- és Kishontvármegye nagy és kisközsegeiben ma még nem időszerű s ily tárgy szabályrendelet alkotására nézetünk szerint ma még szükség nincs. Az üzleti záróra szabályozása ugyanis csak ott indokolt a törvény végrehajtási rendelet szavai és intencziói szerint, ahol nagyobb számu alkalmazott, modern üzleti élet van. Ily érett viszonyokról ma még, sajnos, Gömör- és Kishontvármegye területét illetőleg nem szólhatunk. A községekről nem is szólva, a legtöbb rend. tanácsu városban jobbra az üzlettulajdonos, esetleg családtagjai foglalkoznak az üzletben. Az üzletnyitás és zárás időpontjára alkalmazkodni kénytelen a fogyasztó közönség igényeihez, emellett aanyira eltérő viszonyok mutatkoznak, hogy teljességgel lehetetlen e részben egyöntetű és igazságos zsinórmértéket alkalmazni. Az érdekelteket megkérdezővén, ezek sem kívánják, annál kevésbbé sürgetik a kérdés szabályozását, melynek esetleges szüksége legfeljebb Rimaszombat és Rozsnyó rend. tan. városokban fog majd felmerülni.

Ily körülmények közt és különös tekintettel arra is, hogy a magánalkalmazottak jogviszonyainak törvényi szabályozása küszöbön van, a magunk részéről nem látjuk időszerűnek és szükségesnek a szabályozást. Különb. is megjegyezzük, hogy beszerzett adataink szerint ma az üzletzárás időpontja régi szokás alapján kedvezőbb, mint amit esetleg az 1913. évi XXXVI. t. cz. alapján el lehetne érn. Egyebekben roznyói és rimaszombati tagjainkat felkérjük, hogy ez ügyben megfelelő lépéseket tegyenek.”

A putnoki ipartestület hatáskörének kibővítésére szintén alispáni megkeresésre ezt a véleményt adta a kamara:

„A putnoki Ipartestület hatáskörének a putnoki járás összes községeire való kiterjesztése az illető községek geográfiai fekvésénél fogva és azért is indokolt, mert a putnoki közigazgatási járás szervezése folytán e községek iparosainak számos érdeke azt kívánja, hogy ipartestületi székhelyük a közigazgatási székhellyel egybeessék. A putnoki Ipartestülethez való csatolást az illető községek iparosképviselői maguk is kérték. Ipartörvényünk szempontjából nem merül fel akadály annak, hogy e kérelem ne teljesíthessék. Epen azért a putnoki ipartestület módosított alapszabályai ellen észrevétel sem tehető.”

Dobsina r. t. város húsvizsgálati szabályrendeletének több módosítást javasol a kamara. A vágási idő megváltoztatását ajánlja és a vágóhid használati díját tulmagasnak minősíti stb. stb. Az ipari változások fejezetben megtudjuk, hogy 19 iparigazolvány adatott ki megyénkben iparosnak és 11 kereskedőnek. Megszűnt az ipar terén 8, kereskedelem terén 4.

Bűnhődő tolvajtársaság. Gortvakisfaludon múlt év július 7-ikén és Kerekgedén július 16—17-ikén *Tóth* József és *Schlesinger* Dávid bezárt üzlethelyiségéből dohányt, pénzt és ruhaneműt loptak el. A nyomozás kiderítette, hogy *Csavnicski* János válykói községi csordás, *Lőrincz* István kutyaláb és *Lőrincz* Pál kutyaláb voltak a tettesek és *Törös* Andrásné az orgazda. F. hó 14-ikén volt ez ügyben a főtárgyalás a helybeli kir. törvényszéknél *Kolbay* Sándor elnöklésével. A vádhatóságot *Lehotzky* Márton kir. alügyész képviselte. A bíróság *Csavnicskit* 8 havi börtönre és 3 évi hivatalvesztésre ítélte a lopások büntette miatt, s 28 napot a vizsgálati fogság által kitöltöttnek vett. *Lőrincz* Pált 2 havi fogházra (1 évi mellékbüntetésre) ítéltek 28 nap beszámításával, *Törös* Andrásné 2 napi elzárásra és 10 koronára, esetleg még 1 napi elzárásra. *Lőrincz* kutyaláb István felett nem lehetett ítélni, mert ez súlyos betegen fekszik a közkórházban. Az ítélet jogerős.

Egy földink Amerikában. A wind-beri magyar református egyház, amely rövid idő alatt olyan sok próbának volt alávetve, most már a nyugodt munkálkodás csendes révpartjába jutott el, bizonyosságul annak, hogy akármelyik egyháznak az életében csak akkor lehet virágzó egyházi életről szó, ha a lelkész és a gyülekezet tagjai között meg van a szükséges harmonia. A kik a múlt hó 18-ikán *Windbereren* megjelentek az ünneplő egyháznak a harangszentelési ünnepélyére, örömmel tapasztalhatták, hogy ez a harmonia minő nagy átalakulást idézett elő ennek a gyülekezetnek az életében csak rövid hat hónap alatt is. Az új lelkész felkeresvén a hiveket, számba vette nyájának a tagjait s így diadalt aratott azzal az indítványával is, amelyet a beiktatási közvacsora alkalmával tett, hogy szerezzenek az eddig üresen álló sugár toronyba egy harangot. Ugyancsak ekkor határozták el az abaujmegyei származású magyar testvérek, hogy a kis harang mellé ők még egy nagyobbát vásárolnak. A két harang ünnepélyes felavatása október 18-án folyt le méltó ünnepség keretében. Az ünnepélyen megjelentek nemcsak az egyháznak és a református együletnek a tagjai, hanem a *Szűz Mária* és *Verhovay* egylete helybeli fiókja is. Az alkalmi ének elhangzása után *Kalassay* Sándor, a nyugati egyházmegye esperese mondotta a felavató imát s a harangokat a Szentháromság Istennek nevében megáldotta. A míg az istentisztelet és a harangok beszerzésének története tartott, ez utóbbit *Kerekes* Béla lelkész ismertette: addig a mester elkészült a harangok felállításával s mire a hivek kivonultak a templomból, akkorra már le volt eresztve a harangkötél s egy dollár lefizetése mellett mindenki meghuzhatta a nagyon kellemes összhangu harangokat. A templomi szolgálat után az iskola helyiségében mintegy kétszáz terítékű közebed volt, amelyen az első felköszöntőt *Kerekes* Béla lelkész mondotta, köszöntvén az egyház nevében a megjelent vendégeket. *Kerekes* Béla lelkész idevaló, atyja *Kerekes* József nyug. tanító. A lelkész főgimnáziumunk jeles növendéke volt.

Szomoru végű lakodalom. Ajnácskőn f. hó 11-én a Pilát fiu lakodalmán emelkedett volt a hangulat s Pál Pál 25 éves kőfaragó munkásnak többen nekiestek és dula kodni kezdtek. Pilát Ferencz egy deszkapadot úgy vágott hozzá a Pál lábához, hogy ennek alszárcsontjai eltörték. A súlyosan sérültet még aznap beszállították az itteni közkórházba.

Kamarai ülés. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara mult csütörtökön *Radvány* István kir. tan. elnöklésével ülést tartott, melyen meggyénekből *Szabó* József, *Varga* Lajos, *Aczél* Andor és *Sulán* Odön iparosszakosztályi kütagok vettek részt. Az ülésen elismerő helyesséssel vették tudomásul az elnökség intézkedését a kereskedelmi miniszternél a pótvásárok engedélyezésére vonatkozó kérelemre vonatkozólag. Levelező tagokká megválasztották meggyénekből *Gyulai* Sándor nagyrőczei felső kereskedelmi iskolai igazgatót és *Mihalik* Dezső főügyészt. Kimondta a teljes ülés, hogy a munkásbiztosítási törvény reformját a kormánynál megszüreti.

Nagy riadalmat keltett f. hó 12-én városunkban a budapti hatósági orvostól jött távirat híre, mely szerint *Tropkovits* Koszta, bolgár kertész, e napon kolerafertőzött helyről városunkba érkezik. Persze a híresztelés olyanforma volt, hogy koleras beteg jön a városba. Az ideérkezett bolgárt a Vasuti állomáson dr. *Szabó* Károly városi orvos megvizsgálta, s az előirt 5 napos vesztégzár alá helyezte.

A „Napközi Otthon“ javára dr. *Lichtschein* Adolf és neje 10 koronát, *Rimaszombat* és *Vidéke* Jótékony Nőegyesületének karácsonyfájára 4 koronát adtak. Hálás köszönettel nyugtázza *Dr. Marikoszky* né.

Nyugtázás. A pohorellavasgyári kaszinó helyiségében folyó hó 8-án megtartott cabaret-előadás anyagilag is jól sikerült. Bevétel volt 349 kor. — fill. kiadás 210 „ 10 „

maradt a tüzkárosultak javára 138 kor. 90 fill. *Felülfizettek:* Okolicsányi Lajos 15, Kolbenheyer Gyula, Kajaba Árpád, Ländler Adolf, Hencz Hugó, Deutsch Adolf 10—10, dr. Mihalik Ab-

ris 8, Bradofka Károly, Brendl Oszkár, Lányi Aladár, dr. Csiky Ferencz, Pálffy Vilma, Hollmann Jenő, Eisenhut Pál, Gazdik Károly, Szontagh Andor, Ludwig Mária, dr. Kalchbrenner Hugo 5—5, Kiszely János 4, dr. Mihalik Dezső, dr. Béel Béla, Lux János, Lux Mihály, Golda Nándor, Borbás György, Jókövi János, Obenhauser Arthur, Wolfram Sándor, Bárczy László 3—3, Déri Ede, Hollmann Jánosné, Handzó Pál, Bartsch Aurél, Borbás János, dr. Szontagh Vilmos, Szontagh László, Prófét Károlyné, Illkovits Jenő, Dollák Rezső, Kemény Miksa 2—2, Papp Dezső, Kahle Frigyes, Lámer János, Pszotka Aladár, Golda Lipót 1—1 koronával. — Ezen felülfizetésekért a helpai tüzkárosultak nevében hálás köszönetet mond a rendezőség.

CSARNOK.

Saul — Pál.

(Folytatás és vége.)

Mullott az idő és a „tharsusi Pál“ neve fogalomná kezdett válni a gyülekezetekben. Mindenütt ott volt, ahol fenyegetve volt a názareti Jézus erőtlen, tétova nyája, példát adott szóval, ha kellett tettel, levelezett, tanított, prédikált, térített és soha egy pillanatra sem szünt meg keresni az elveszett Mária. Erős elhatározása mit sem változott: a sok nélkülözés csak edzetté tette, a sok életveszedelem megtanította nem félni a haláltól és tisztábban, mint valaha ragyogott szeme előtt a cél: Mária megtalálni! Követni akarta a római katonák utját, mert sejtette, hogy arra ment el Mária is és ezért ment ismét Jeruzsálembe, ahol a zsidók elfogták és a római katonák kezére adták. Hosszas meghurcolás után hajón Rómába akarták vinni Pált, ám a hajó Málta mellett tönkre ment, Pál megszabadult és mikor a 64. esztendő számolták a Jézus születésétől, ott gyalogolt a Via Appián, bottal kezében, fáradtan, porosan de frissen fellobogó reménységgel. Rómában Néró ölette a keresztényeket, és a nagy, de ingatag gyülekezet remegve óhajtott, vajha eljönne közejük tharsusi Pál, új hitet, új türest hozva.

Pál pedig ott közelgett az uton, előtte a hunyó nap fényében ott terpeszkedett a hegyvölgyes félelmes Róma, valahonnan egy hárfa hangja hallatszott és az ő szeme előtt megjelent Mária, aki varrt a kertben és bánatosan énekelt a lányról, aki a sivatagban elveszett kedvesét keresi.

Néró, aki jelen volt minden kinzáson és kivégzésen, ahol keresztények voltak a szenvedők, néhány nap mulva csodálkozva látta, hogy az elfogott, agyongyötört keresztények most csodás fenséggel tudnak meghalni; elégnek ugy, hogy az utolsó „Jézus“ kiáltás már a lángokkal együtt tör elő a szájukon, megállnak a fenevadak előtt és a himnus csak lelkükkel együtt száll el ajkukról, meghallnak az üdvözültek mosolyával és az örök reménykedők derűjével, — és Néró megdöbbsent. Egyik embere azután elő mert állani a hirrel:

— Egy keresztény jött Rómába — ő isteni uralkodó — valami tharsusi Pál névre hallgató, és az önti ezekbe a nyomorultakba a saját lelkét. Őt fogasd el isteni Augustus és vele letaposod a fejét a birodalmadat veszélyeztető keresztényeknek is.

Néró tehát megparancsolta, hogy tharsusi Pált elfogják és 500 dénárt tűzött ki annak, aki élve átszolgáltatja.

Innen kezdődik el Pál életének hőskölteménye. Poroszlok százai lesték, várták a percet, hogy megfoghassák, követték minden lépését és ő minden perczen a halál kaszája felett átlépve ment egyetlen, igazi célja, Mária megtalálása felé. Ott volt minden nap minden gyülekezetben, (hiszen Mária keresztény, tehát ott kell lennie valahol.) és élesztette a hit lángját másokban, a reményt magában . . .

Eltelt két gyötrelmesen hosszú esztendő. A megviselt, sokat szenvedett Pálnak ránczos lett az arca és szürke a haja. Nem lehetett ráismerni benne a daliásan szép hajdani Saulra, megtört, csendes ember lett, mint a nagyon megpróbált mind . . .

Ebben az évben Néró egy új éneket szerzett az istenek dicsőítésére, és ennek öröme nagy diadalmenetet tervezett Marsnak és Vénusnak tiszteletére, amely felülmulja fényben az összes eddigieket. Soká tartott a készülődés, — gyorsan szállt a hír mindenfelé és mire elérkezett az ünnepség napja, három világrész csöcseléke tolongott Róma utcáin, látni, enni és inni valókra lesve, részegen, duhajon. Noha a menet csak a késő délutáni órákban indult, hogy a napfény ne ölje meg a fáklyák lángját, fényét. Pál már délelőtt ment el hazulról és elvegyült a tolongó áradatban látni, hallani és remélni. Elmúlt a dél és a délután és a tömeg lassu sodródással megindult a császári palotához vivő ut felé. Az ut két oldalán legionáriusok álltak sorfalat, szabadon tartva az ut középet a menetnek, míg a házak mellett vonagló kigyóként húzódott végig a nép. Pál köztük.

Mikor a nap leáldozott, trombiták harsogása jelezte, hogy a menet elindult. Egy negyedóra mulva meglátta Pál a lassan közelgő menetet, élén Néró kedvencz légiójának „signum“-ával. A tömeg zsivaja a menet közeledtével alább hagyott, hogy annál nagyobb erővel törjön ki minden új látni valónál, új képnél.

Elöl jött egy csapat legionárius. A vértjök csillogott, mozduló lábaikon és karjaikon játékot üttek az izmok és idegek, a rövid kard oda-oda csattant a lábverthez. — Szépek és félelmesek voltak. Utánuk egy kis szabadtér maradt, majd husz husz fehér tógás, koszorus ifju hozta Vénusnak és Bachusnak szobrát. Körül fáklyások mentek, a libegő láng misztikus ködbe vont a nagy szobrok fényes arcát, a tógák fehéren világítottak és az ifjak halkan énekeltek egy éneket, Vénust és Bachust dicsőítőt. A tömeg tapsolt, ordított és tulkiabálta az éneket, mely lassan elfulladt a zajban és a távolságban . . .

Most a gladiátorok jöttek. Egy-egy koloszsus mindenik. Óriási termetüket pánczél takarta, a sisaktól egész a sarokvasig, a szemök kissé unottan csillogott, mintha unták volna ezt az életveszedelem nélkül való komédiát és jobb kezük nyugodtan szoritotta a széles, rövid kardot, amelynek nem volt hüvelye, mert soha sem tették le a kézből. A tömeg kiáltozott, ujongva üdvözölte egy-egy kedvenczét, az üdvözölt pedig kardjával köszöntötte a népet. Elvonultak lassan és helyet adtak száz ifju lánynak, akik rózsaszin ruhában, virágos hajjal jöttek kettős sorban, kosárral a kezökben, amelyből virágot szórtak az utra, közben Néró dicsőítő énekét énekeltek. A hátul jövők szavát, dalát már elnyomta a harsonák zaja, amely hirdette a népnek, hogy most jön a császár, a világ ura, a nagy művész, a nagy költő — Néró . . .

Elöl egy sor harsonás, mögötte egy sor legionárius, és közbül jött ő, egyedül. Magas elhizott alakján egyszerű fehér lepel esett végig, művészi ráncokban. Szórtelen halvány arca, vizes szürke szeme felfelé nézett, homlokán babérkoszoru hivalgott. Bal keze a lantot tartotta, melynek dus aranya elveszett az égő piros rózsadisz alatt, a lantból biborszínű szallagok hulltak le és jobb kezének ujjai álmatagon pihentek a lant hurjai közt. Mintha mondta volna: most ne a császárt, de a költőt ünnepeljétek bennem! . . .

A csöcselék tombolva köszöntötte, harsona, ének elveszett a felcsapó üvöltésben, mig elvonult előttük, mint egy jelenség a piros vér fehér császára . . .

Mire alább hagyott a lárma, már az egész uton végig hangzott valami különös, idegesen mámoros zene. Fuvolák, sipok, trombiták, dobok és réztányérok zenéje és a tömegen egyszerre végig futott a hír: a bachansók jönnek! A zenészek elöl jöttek és mögöttük jött a hatvan hajadon, Bachus papnői. Három világrész szépsége egy halomba, egy keretbe hordva és megfestve még vakitöbbrre a bortól és vértől. A lányok testén piros fátyolból volt a ruha, takarva mindent, de nem rejtve semmit; lebontott hajuk libbent, szállt a vad táncban és lehullott belőle az odafont virágok közül egy-egy hervadt rózsa; lábaikon piros szandál volt, kezökben serleg vagy szőlőfürt, az arcuk lángolt, a szemök izzott a tánc és mámor hevétől; lihegő kicsattanó ajkkal táncoltak végig az utcán és a növekedő sötétségben mint egy-egy

elő tüzcsóva siklottak elfedve, majd megvilágítva a fáklyák fényétől, füstjétől . . .

A zene szól, a dobok zuhogtak, a réztányérok csengtek, a fuvalák siklottak, körül tombolt, üvöltözött a látványtól megittasult tömeg: ki vette volna észre, hogy ott a fáklyát tartó katona mellett egy szürke ember, mint az őrtült fut ki az utcára, elsikoltja magát: Mária! Mária! és mint a villámsujtott esik össze pár lépésre az egyik lánytól, aki őt talán meg sem látta és kaczagva tánczolt tovább.

A fáklyás katona szedte fel Pált a menet elvonulásával és elvitte őt a közeli házába, ahol még a mindig eszméletlenül fekvő embert ágyba fektették. Mikor magához tért, csodálkozva nézett körül. Otthon volt a katona is éppen, felesége buzát tört egy nagy kőmozsárban, játszó gyermekeinek a lármája behallatszott az udvarról. Pál megmozdulására a katona odalépett az ágyhoz és barátságosan szólt hozzá:

— Látsz és értesz engem uram? Azt hittem tegnap, hogy az eszedet veszted, mikor el-esni láttalak. Nagy bánat ért talán? És — ha nem haragszol érte, — ki vagy te uram? Ha nincs otthonod, itt felépülhetsz, nálam.

Szelid bus hangja volt a katonának és Pál érezte, hogy könny szökik a szemébe. Behunyta és mint egy álomban végig vonult előtte az egész élete. Szerencsétlenül felhasznált ifjúsága, az égő sivatag, Mária, a boldog valóság, az összeomló világ, a megmaradt remény, a küzdelmes világjárás, Róma, az irtózatosságnak este, mely a reménységet is megölte és látta a további életét üresnek, czéltalannak, lassu haldoklásnak. Eszébe jutott, hogy az ő feje öt-száz dénárt ér, ez a katona szegény, nyomorult, és boldog lenne egész életére annyi pénzzel, míg az ő élete . . . az ő élete . . .

Fölnézett az ágya mellett álló katonára, akin most nem volt semmi fegyver és nyugodtan, csendesen mondta:

— Én tharsusi Pál vagyok . . .

Két évig szenvedett Pál a börtönben, míg ő is a halálra menők közé jutott és aki látta őt fásultan, közönyösen meghalni, mind azt gondolta:

— Ennek is bizonytalán a názáreti Jézus tette ily könnyűvé a halált . . .

— Meghalt pedig Pál a Mária nevével ajkán, mikor a 68-ik esztendő számlálták a Jézus születésétől . . . R.

Szerkesztői üzenet.

M. E. Rimabánya. Sajnáljuk, hogy a küldemény egészben véve nem üti meg a mértéket. Tessék prózával próbálkoznai, azt szívesebben is vesszük, mint a verset.

Árverési hirdetmény.

1218. sz. — **Fillér** község képviselőtestületének megbízása folytán közhirrre teszem, hogy a község által **ujjonnan épített korcsmaház**, bolti helyiség, két lakszobával, konyha, kamara, pincze és a szükséges melléképületekkel 6 (hat) évre vagyis 1913. évi december hó 1-étől 1919. évi november hó 31-ig, **1913. évi november hó 25-én** délelőtt fél 11 órakor Fillér község bíró házában nyilvános szóbeli árverésen bérbe fog adadni.

Kikiáltási ár 600 korona.

Írásbeli zárt ajánlatok 10 százalékos bánatpénzzel az árverés megkezdéséig az előljárásnál beadhatók.

A beérkezett zárt ajánlatok a szóbeli árverés befejezése után bontatnak fel.

Képviselőtestület fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül, tekintet nélkül az összegre, szabadon választ.

Bérleti feltételek naponta hivatalos órák alatt **Szirken** a körjegyzői irodában és a községi bíró házában **Filléren** megtekinthetők.

Szirke, 1913. október hó 31-én.

2—2 **Várhegyi Béla**, körjegyző.

Eladó.

Nagyroczen a Murányi-utczában lévő, ugynevezett **Rasko-féle belsőség** a 173. özszeirási számú ház a melléképületekkel együtt eladó. — Bővebb értesítést nálam, s a **nagyroczei királyi körjegyzői irodában** kaphatni. **Özv. Kern Adolfné.**

Pályázati hirdetmény.

6527. sz. — Gömör-Kishont t. e. vármegye rimaszombati járásába tartozó **nagyszuhai körjegyzőségben** ujonnan rendszeresített

segédjegyzői állásra

pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása 1000 korona. Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy az 1900. évi XX. törvényczikk 3. §-ában előirt képesítést igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeket folyó évi **december hó 10-ik napjáig** hozzám terjesszék be.

A választás határidejét a pályázati kérvények beérkezése után fogom kitűzni.

Nyustya, 1913. november 10-én.

Remenyik, tb. főszolgabíró.

Kiadó lakások.

A Ferenczy-utca 6. szám alatt, a Tompatér mellett, **2 három szobás modern utcai lakás** villanyvilágítással, vízvezetékekkel, mellék helyiségekkel és zöldes kerttel, **teljesen renoválva**, továbbá: **1 két szobás kisebb udvari lakás** mellék helyiségekkel és zöldes kerttel f. évi **november hó 1-től** bérbe kiadó. — Értekezni lehet **Benyó Béla** tulajdonossal Rimaszombatban.

Hirdetmény.

836. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezenel közhirrre teszi, hogy a Tornaljai királyi járásbírósnak 1913. évi Sp. I. 361/2. számú végzése következtében dr. Seress István ügyvéd által képviselt Blau József javára 78 kor. s jár. erejéig 1913. évi október hó 9-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 940 koronára becsült következő ingóságok, ugymint: méhes, széna, sarju, tehén nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a feledi kir. járásbírósnak 1913. évi V. 360/1. számú végzése folytán 78 korona — fill. tőkekövetelés, ennek 1913. évi január hó 1-ső napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 70 korona 00 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Csizben alperesnél leendő megtartására **folyó 1913. évi november hó 22-ik napjának** délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvényczikk 107. és 108. §. értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. § a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Feled, 1913. évi november hó 9-én.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Kiadó.

A Rákóczi-utcai **Nyomorék Gyermeke Otthon** összes alsó helyiségei azonnal kiadók. Értekezni lehet: **Dr. Löcherer Tamás igazgató urral.**

Árverési hirdetmény.

1239. sz. — Alulírott községi előljárárság közhirrre teszi, hogy **Alsóhangony** község tulajdonát képező

korcsma-épület

korlátlan italmérési joggal, a hozzátartozó mellék helyiségekkel 1914. évi január hó 1-étől 1916. évi december hó 31-ikéig terjedő 3 (három) évi időtartamra **1913. évi december hó 3-án** délelőtt 10 órakor tartandó árverésen bérbe fog adadni.

Az árverési feltételek a körjegyzői irodában megtekinthetők.

Alsóhangony, 1913. november 8-án.

Endrész Ágoston, közs. bíró.

1—2 **Madarassy Árpád**, körjegyző.

Eladó pulykák.

15 darab igen szép pulyka eladó

Gerenday Károlynénál

Kápolnai-pusztán. U. p. Bátka.

Hirdetmény.

401. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhirrre teszi, hogy a Budapesti Kereskedelmi és Váltó kir. törvényszéknek 1912. évi 38826. számú végzése következtében dr. Dömötör Mihály ügyvéd által képviselt „Keresztény Szövetkezetek Központja” javára 5413 korona 46 fillér s jár. erejéig 1912. évi április hó 27. napján fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 700 koronára becsült következő ingóságok, ugymint: vörös-szőrű ökör, üszőtínó nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a feledi kir. járásbírósnak 1913. évi V. 173/14. sz. végzése folytán 450 kor. tőkekövetelés, ennek kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 120 koronában bíróilag már megállapított költségek erejéig, Egyházastájon alperesnél és Feleden leendő megtartására **1913. nov. hó 20-21-ik napjának délelőtti 11 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. § a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Feleden, 1913. évi nov. hó 3. napján.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Keresek somfás erdőt

kalapácsnyél vágatás czéljából, esetleg oly egyént, a ki ily kalapácsnyélnek valót szedne. **Közvetítők díjaztatnak.**

==== Ajánlatok: =====

Tasy József Noszvaj, (Borsodmegye) czimre kéretnek.

Nádszékfonást

bárminő mennyiségben a legjobb anyag hozzáadása mellett készít gyorsan

Özv. Hollós Józsefné

RIMASZOMBAT
Losonczy-utca 13. szám.

Meghívó.

A Jolsvai Takarékpénztár R.-T.

1913. november 12-ére hirdett rendkívüli közgyűlése a megjelent részvényesek csekély száma miatt határozatképes nem lévén, alapszabályaink 15-ik § a értelmében **1913. november hó 26-ikán délután 2 órára egy újabb**

közgyűlést

hirdet, mely közgyűlés hívata leendő tekintet nélkül a megjelenendő részvényesek számára, a folyó évi november 12-iki közgyűlés tárgysorozatában jelzett ügyekben végérvényesen határozni.

TÁRGYAK:

1. Közgyűlési elnök választása.
2. A jegyzőkönyvet hitelesítő két tag kiküldése.
3. Az intézeti alapszabályok módosítására kiküldött bizottság által készített alapszabály tervezetének tárgyalása.
4. Basilides Gusztáv volt igazgatósági tag elhalálzásának s az ennek folytán történt ideiglenes intézkedés bejelentése.

Kelt Jolsván, 1913. november hó 13.

Az igazgatóság.

Hirdetéseket

mérsékelt áron

e lap részére

elfogad

a kiadóhivatal

Tompa-utca 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-u. 20. sz.

Faeladási hirdetmény.

A nyustyai evangélikus egyház legelőjén található mintegy 1000 (egyezer) m³ vegyes (bűkk és kevés éger) tűzifa folyó évi **november hó 23-án** délután 3 órakor nyilvános szóbeli árverésen el fog adatni. Szerződési feltételek az evang. lelkésznel megtekinthetők.

Nyustya, 1913. november 12-én.

Egyházi Előljáróság.

Árverési hirdetmény kivonat.

4213. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az Általános Bank Részvénytársaság Fiókja cégnek ifj. Petriák János elleni végrehajtási ügyében az utóajánlati végrehajtási árverést 1300 kor. tőke s jár. iránt az 1881. évi LX. t.-cz. 144., 146. és az 1908. évi XLI. törvény-cikk 21., 25., 27. §§ ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő **Karaszko** községében fekvő és a karaszkoói 11. szjtjvben A. 1. sor 34., 35., 35/a. hrszám alatt felvett ház, udvar, kertnek, A. 2—14., 16., 17. sor 36., 251.,

309., 399., 451., 451/a., 539., 585., 603., 690., 690/a., 864., 883., 897., 901., 1044., 1106. hrsz. alatt felvett ingatlanságnak B. 3., B. 6. alatt Petriák János, illetve ifj. Petriák János nevének álló jutalékaira (az egész ingatlanok fele) 1222 korona 10 fillér kikiáltási árban elrendelte s annak megtartására határnapul **1913. évi december hó 17-ik napjának délelőtti 10 óráját a helyszínére, Karaszko községébe, a községi bíró házához tüzte ki**, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási árnál alacsonyabb áron nem adatnak el.

Árverelni szándékozók tartoznak az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10%-át, vagyis 122 K 21 fill.-t készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. § ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt Igazságügy-miniszteri rendelet 8. paragrafusában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, a bánatpénz letétele az Általános Bank Részvénytársaság Fiókja utóajánlatot tevőre nem vonatkozik — vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. Törvényszék mint telekkönyvi hatóság, 1913. évi november hó 6-ikán.

Mészáros, s. k. kir. törvényszéki bíró.

Nincs befagyás!

Nincs befagyás!

„Ideal“ fagymentes vízvezetéki udvari kút

ez idő szerint a legtökéletesebb nyomást bíró fagymentes vízvezetéki kút. — **Előnyei:** mindig friss vizet közvetlenül a vezeték-ből szolgáltat. — Nincs befagyás a legkeményebb hidegnél sem. — Vízvétel után a kút csövében maradt víz, szabadalmazott „IDEAL“ szelepeken kifolyik s így nincs a kifolyóban víz, nincs ami befagyjon. — Nagy tartósság, semminemű kopásnak kitéve nincs, mivel teljesen fémből készül. — Olcsóságánál fogva mindenki beszerezheti. — Nagy kivitel az ország minden részében. — **Egyedül kapható** helyben kizárólag a feltalálónál **Hlozek János** vízvezeték- és csatornázási vállalkozónál. — Tervet és költségvetést díjtalanul készítenek. Teljes tisztelettel: 10—*

Hlozek János, épület-, műlakatos- és vízvezetéki vállalkozó.

Tanulóul

egy 13—14 éves fiú — ki magyarul helyesen írni és kifogástalanul olvasni tud, **nyomdásztanulóul**; továbbá egy másik 13—14 éves fiú — ki írni és olvasni tud — **könyvkötő-tanulóul** felfogadtatik **id. Rábely Miklós és Fia** rima-..... szombati könyvnyomdájába és könyvkötészetébe.:

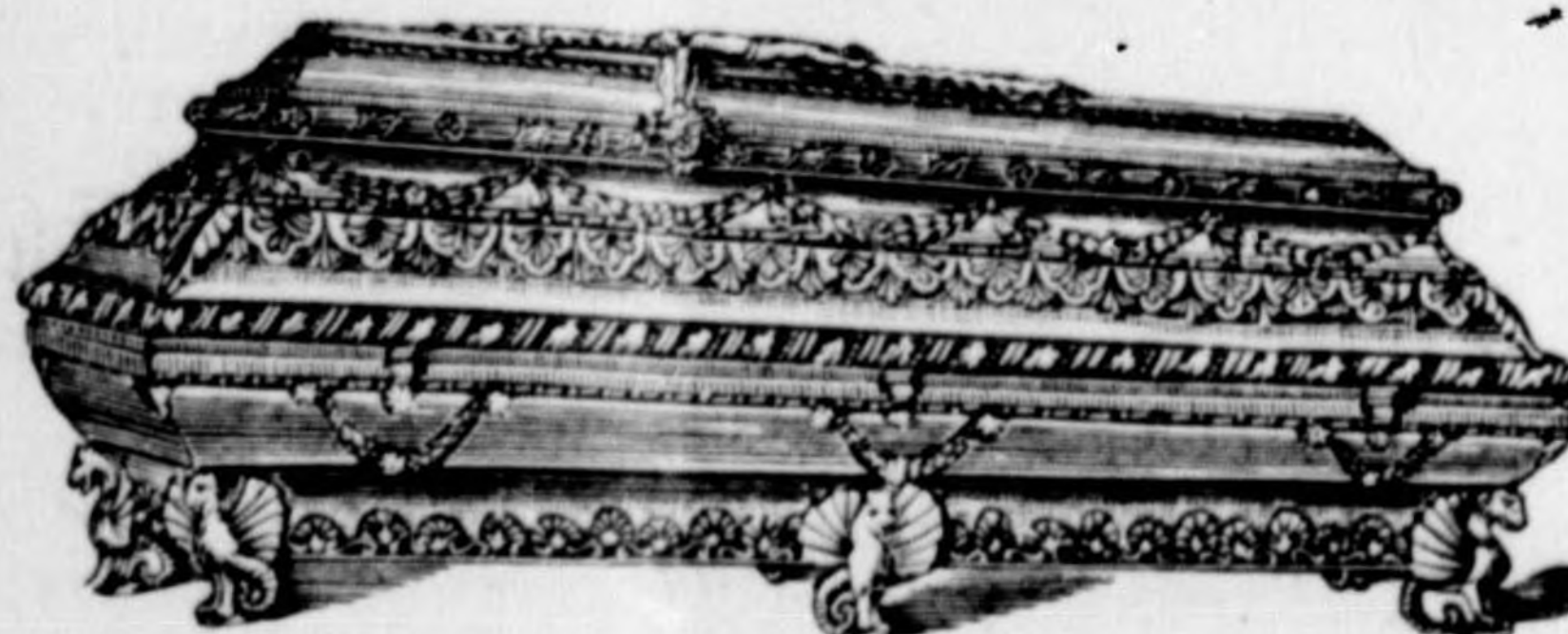
ZAVADSZKY EDE ezelőtt HOLLÓSY JÓZSEF

7—*

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA

RIMASZOMBAT, DEÁK FERENCZ-UTCZA 24. SZ.

Van szerencsém a helybeli és vidéki tisztelt közönség szives tudomására hozni, hogy a néh. **HOLLÓSY JÓZSEF**-féle temetkezési vállalat a **Deák Ferencz-u.**

„**ZSUFFA**“-féle házban van elhelyezve, hol nagy raktárt tartok mindentéle **érc- és fakoporsókból,**

valamint a temetkezésekhez szükséges összes kellékek s felszerelésekből, minélfogva azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen diszes vagy egyszerű temetések rendezését, nemkülönben a temetésekkel járó összes

teendőket, hullaszállításokat és exhumálásokat is, a legszolidabb feltételek mellett vállalom. — A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri;

ZAVADSZKY EDE RIMASZOMBAT, Deák Ferencz-utca 24.